

Bruxelles, 30. travnja 2025.
(OR. en)

8187/25

SPORT 18

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet: Uloga sportaša u izradi sportskih politika
– *rasprava o politikama*

Za delegacije se u Prilogu nalaze smjernice predsjedništva o navedenom predmetu za usmjeravanje rasprave o politikama na sastanku Vijeća (obrazovanje, mladi, kultura i sport) 13. svibnja 2025.

„Uloga sportaša u izradi sportskih politika”

Uvod – kontekst rasprave

Uloga sportaša u sportskoj zajednici nije ograničena na postizanje rezultata u nacionalnim i međunarodnim natjecanjima. Kao predvodnici javnog mnijenja i pokretači sustavnih promjena, sportaši postaju sve aktivniji sudionici u javnim raspravama. Međutim, opseg njihova formaliziranog i izravnog sudjelovanja u tijelima za donošenje odluka razlikuje se među državama članicama EU-a. S obzirom na brojne izazove s kojima se suočava sportski sektor i sve veću potrebu za transparentnim i uključivim sportskim politikama, javlja se potreba za sustavnim uključivanjem sportaša u procese donošenja odluka i strateške procese.

Jedan je od ciljeva europskog modela sporta podupiranje i olakšavanje pristupa nedovoljno zastupljenih skupina donošenju odluka u sportu, kao i poticanje njihova aktivnog sudjelovanja u tom procesu. Treba naglasiti da iskustvo, znanje i profesionalna perspektiva sportaša doprinose djelotvornijem razvoju rješenja, uključujući sportske politike. Zahvaljujući njihovom angažmanu te se politike mogu bolje prilagoditi stvarnim potrebama sportske zajednice na svim razinama. U tom je kontekstu primjereno pokrenuti raspravu među predstavnicima država članica.

Tema rasprave, koju je predložilo poljsko predsjedništvo, naglašava potrebu da sportaši ne budu samo primatelji sportskih politika, već i da sudjeluju u njihovoj izradi, u skladu s načelima otvorenosti, sudjelovanja i dobrog upravljanja.

Važnost sportaša kao dionika u sportskim politikama

Sportaši koji se aktivno natječu, kao i oni koji su već završili svoju sportsku karijeru, ključni su dionici u sustavu sportske politike. Njihova jedinstvena perspektiva, oblikovana izravnim iskustvom u sportskim strukturama, omogućuje im da utvrde stvarne potrebe sportske zajednice, istaknu sistemske prepreke i predlože specifična i realistična rješenja. Kao izravni korisnici politika, programa i strategija, sportaši često znaju što dobro funkcionira, a što treba poboljšati, kao što su kvaliteta obrazovanja trenera ili sustavi potpore za sportaše. Njihova prava trebala bi biti središnji element inicijativa koje su im posvećene.

I aktivni i bivši sportaši, osobito olimpijci i članovi nacionalnih reprezentacija, ne uživaju samo javno priznanje, nego i razinu autoriteta koja nadilazi sportsku zajednicu. Zbog toga njihovo sudjelovanje u procesima donošenja odluka može znatno povećati legitimnost strateških mjera, ojačati suradnju s drugim dionicima i povećati izgleda za djelotvornu provedbu politika.

Sportaši često nastavljaju svoju profesionalnu karijeru u okviru organizacijskih struktura sporta na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Djeluju u odborima saveza, olimpijskim odborima i udrugama sportaša te imaju stručne i savjetodavne uloge. Međutim, njihov utjecaj nadilazi natjecateljski sport – imaju važnu ulogu i u razvoju sporta na lokalnoj razini svojom prisutnošću u medijima i sudjelovanjem u obrazovanju i društvenim inicijativama. Svojim postignućima i javnim angažmanom sportaši nadahnjuju različite društvene skupine da se počnu baviti tjelesnom aktivnošću, čime promiču zdrav način života i potiču sudjelovanje u određenim sportovima. Njihova predanost ne doprinosi samo stvaranju pozitivne slike o sportu, već i neizravno doprinosi povećanju aktivnosti društva. Sportaši mogu imati važnu ulogu u oblikovanju i provedbi strategija za razvoj sporta na lokalnoj razini djelujući kao njihovi ambasadori.

Zahvaljujući kompetencijama stečenima tijekom sportskih karijera i širokog raspona aktivnosti kojima se bave, sportaši su najprikladniji partneri u izradi sportskih politika. Njihovim uključivanjem u postupak donošenja politika podupire se uspostava uključivijeg i djelotvornijeg sportskog sustava kojim se odgovara na potrebe profesionalnih sportaša i šire sportske zajednice.

Iz perspektive država članica i uprave EU-a posebno je važno uspostaviti trajne i transparentne mehanizme za dijalog sa sportskom zajednicom. Kada se na odgovarajući način pojača i formalizira, glas te zajednice može imati ključnu ulogu u osmišljavanju održivih i učinkovitih politika razvoja sporta diljem Europe.

Sustavno uključivanje sportaša u procese donošenja odluka – preporuke i pozivi na djelovanje

Uključivanje sportaša, i sadašnjih i bivših, u procese planiranja i provedbu mjera može poprimiti različite oblike i na nacionalnoj razini i na razini EU-a. To može uključivati:

- osnivanje savjetodavnih vijeća s predstavnicima sportaša u okviru nacionalnih saveza, ministarstava sporta i relevantnih institucijskih tijela EU-a;
- osiguravanje odgovarajuće zastupljenosti sportaša u tijelima nadležnima za razvoj sportskih politika;
- podupiranje rukovodećeg obrazovanja i društvenog vodstva sportaša (npr. osposobljavanjem u području javnih politika, upravljanja sportom i sportskog prava);
- promicanje partnerstava između javnih uprava, sportskih organizacija i šire sportske zajednice.

Kako bi se usmjerila rasprava o politikama, predsjedništvo poziva ministre i ministrice da odgovore na sljedeća pitanja:

1. Koje su mogućnosti i izazovi povezani sa sudjelovanjem sportaša u procesima donošenja odluka o sportskoj politici?
2. Koji su primjeri inicijativa poduzetih u vašoj zemlji kako bi se sportaši uključili u proces izrade sportskih politika?
3. Kako Europska unija može poduprijeti države članice u izgradnji platformi za dijalog sa sportašima?